

т а т т т

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

УЧЕБНИК ЛИПСК

Digitized by Google

Համապայծառ. Հօստադավթը որեւէ ; յեր-
իւս շարամի՞ ի չ ապրիլի յարտին , զարթուցին
և բազգաքն Տիկին , համախուժը կատարել դարձ-
Լ անկան տու Վարածու կազ. Ծեսն Եթիւն ավա-
աւր-բաւառաւ Անձութեւն . Խունաւու-
սունց Մեծի աւագութեան եւ Կայս-
ութեան Ալ-Իրակ Նարու Քերուուրութեան .
Կայութեան Իւթունութեան ուրանաւուն օսու-
թ . ՀՀՕՐ ԿԱՅՅՈՒՐ ԸՄՔԻՆՅԵՐ Եպաւաւացու-
աւաւաց որոյ իշխանութեան բարձր որի-
նու տարածանի ընդ Տաղո . Հիւ օփախուան կի-
սեղներ . Յօրէ հարսնաւենան նորու . յարում
ոչ ցուա ; ի ժառ անգակցութեան միապատճեան
թառոյ աշխարհոնքաւ Տերութեան , ոյս ե-
ւ նուերոդ մեզամ տանախիրի մեծահանգես որ
նուան (Պատառիրաւհոյն ի սփիւռն Ար-
մառաւի) .

PERIODICALS

藏文大藏经

Առաջարկութիւն է առ այս մեջ պատճենագործ և պաշտպանական
խթան ամենալավը, ըստ ժամանակի և ամենալավը
պահանջանակ է պատճենագործ կամ պաշտպանական մեջ ։
Առաջարկութիւն է առ այս մեջ պատճենագործ և պաշտպանական

Ա մանարոյ Ա Եհանիառ հախո թեամբը հա-
զեար աւելան թե սան անօպքնեաց , զի Արքացան Ա Յա-
նիկիլուպն Ա մասն էնա , Ա ռաջն թե լաշամիդ Ա ռաջ-
նորդն Ա տիգիծն անաց և Տեսուաշարից , մասնու-
ցէ զանարին ողջակիէ մարմար և արեան Բ ը-
քիստոսի , ամենու թիւն արե զերաց . Ըստամ
է զի կառարած Արքանու էր Պատագացին , Պատ-
հականն Արքու Լուսուորչն արե զերե զակե-
արն ապրագեատիկն , և Եկաց ի հանդիսին ,
շուրջ զնովու կոմին չոր Արքեպիսկոպոսնը .
Բայրձ Արքանու Կարապիտ Ա ռաջնորդն Տիփ-
փիսաց . Արքազն Ա թամա . Արքազն Ա ամել էսո-
ուասարագամասոց Ա ռաջնորդն Ա տիգիծն անու և
թեսարարից ; և Արքազն Ա տիգիծն Ա ր-
զա թեամբ Ա ռաջնորդն Ա քելանայ . Ա մար զե-
ար առեն Ա քրդապետը , Ա քաջ երիցունը և
քահանարի Եկաղիցն արտօրին և արուարձանեացց
նորու թուուի առելի քան զեօթ անուուն ; զար-
դարեալը վայերսակն զիսատք , Խոչիք և խո-
չողը նշանոր : Գրահացուկան Թափոր կառա-
րիցա ազօթիք , Հագեառ երգովք , և ծնդրապը-
րակոն երկրոպագութեամբ առաջի Ա մանարին

Ապուանց որը շնորհեց մեզ կը բոլորի շնու
պաշտ ամաց երեսնից և եւ յայս նուռնից ուրա-
խութեամբ առնել ուստի ապօն ապօն ապօն ապօն:

Օ յանձերձում մասթ անաց : յորով ինչըքի յա-
մենուատ որպաշէն շնորհ , ողբանաթիւն . և երկ-
ուային բարզութիւն : Ի մերաց ամուսութ Աթեք
ինքնակալաւենեան ազգ : Ռարայի : ըարդաւէն
հութիւն միահետան զաւոզաթի իշխանութեան-
ուուր : արագահան օգնականութիւն և ու անկա-
կութիւն : Ի մերաց զօրաց և զօրացեաց ուրու-
անգուրութիւն ժողովրդոց ընակելոց ընդ հաջո-
ւեաւ բարձու բացի : Նույն և երանուէտ բարձ-
րութիւն արայաներուն գերգասունիք նորաց
որոյ այսոր կատարեր : տօնախմբութիւն : անուա-
նական Ծեան (Օքաստափառ) զուշակցուն : և ծր-
գանածին թութիւն : Ռակերանութիւն Վակերանու-
թիւնայի : Բնորդ Արրազան Ա Եհանգեուն որուառութ-
իւնարազապետութիւնը կնքեաց Ռազու ածուհան
ոց հուսեն Եամբ խօսապրոց : անսպասթեան : Աըն-
շեցնեածուն զանկակաց զազանչելոց զօրն ողջոյն :
Ի տան Կուսանեալ եշխանի եղեն ընդերեկն : Ի
նորհաւորութիւն : անսպասթութեան : ինչըք և
ընթիւք : Լուսակ ենթի անդիք և քանի զաօսարտկեն : Դի-
շերայն Շաբաթոց հանդես հրարուեաւութեանց
ըւոսուորեր դքաղաք : Ճիշտամիւլք փայտց բաց
է գիշերայց լուսաերցոց վառեն : և ըստարորդոց
շաք և լուսասփիւռ զամքաք : Լեան Սովոր-
կոյ Ի գիտանցեն մինչեւ յոշուակի դղեւթիւն :
լուցեալ փայտէն հրալ հրագոց՝ իսկ ուորը լեան
Աթ ածմենդայիք : զմթութիւն իւր միտիւալ Ի բ-
րամբարախույթ պայծառութիւն լուսասորեր զքա-
ղուք : Արգաստայն Արքանուոյ : յօրում կ ինդանի
մեծածախ մինչ ած թաները : ամբարտուն է միա-
տակէն Ածաղործութեան աշույնութեան : Ի կարիւաս-
քարան : Ի դիրակայուս աշույն : աւուրութեան :

Առաջ - Ա. Յ. Քաջագիշևի Արքուն Խմանոսդոց
գովեալ ՚ի համա մին Հանդիպուցը զիւր պատ-
րակուա թշուն Թիւն . Վայն առանձինք և ՚ի
բազուկա ՚ի յանոցոց նորու Անձնութեա-
՚ի Պարսց ՚ի Տերու ՚ի Օգոստոց ՚ի
Առաջ և յայր .

146. Cognitio pietatis sedis sancte spiritus ap. ad
Corin. 3. qd. spiritus regnatur in sanctis. 147. Cognitio
spiritus regnatur in sanctis. 148. Cognitio spiritus regnatur in sanctis.
Sicut misericordia. 149. Cognitio spiritus regnatur in sanctis.
In dilectione et caritate. 150. Cognitio spiritus regnatur in sanctis.
In pietate. In misericordia. 151. Cognitio spiritus regnatur in sanctis.
In caritate. 152. Cognitio spiritus regnatur in sanctis.
In dilectione. 153. Cognitio spiritus regnatur in sanctis.
In misericordia. 154. Cognitio spiritus regnatur in sanctis.
In caritate. 155. Cognitio spiritus regnatur in sanctis.
In dilectione. 156. Cognitio spiritus regnatur in sanctis.
In misericordia. 157. Cognitio spiritus regnatur in sanctis.
In caritate. 158. Cognitio spiritus regnatur in sanctis.
In dilectione. 159. Cognitio spiritus regnatur in sanctis.
In misericordia. 160. Cognitio spiritus regnatur in sanctis.
In caritate.

շնորհական բագաձառնութիւն , շերտուոյ մասություն
ուստեաց և մայրից , ցուցանկեր զվաճախուու ու
եւրուս Ալուսկի , Կունածածնելուն ին ներըոյ
գրքի արհեստագործն Արքալուս . Կառը և Տա-
կուկի նույն շնորհեկար զնուցին ի բաշտպատճեաւա-
ս պատասխան Տութից և առաջ օտակ փողոցոց
Հայոցքան շարդմանց անուոց և ամբազաց քրիստո-
ռոց և առից մարդկան ապարէն հոգի փոշտքացաւ
ուներ առականել զարուղութիւն օրոյն և ծառ-
կել թանձնութեամբ զնուցուն և զայտաբի-
ուարտիւաց . թէ ոչ զայդաց ընդ ուղան և կամ
զուգի ինչ չեւուց քան զիստ դիշեցոյն զայդար
անձքը զի՞ւցեալ եր զույ : Վայրուտանիւնը Արք-
ից և օրուանունը ամենոց խառնէնին ընդ փոշտքիւն
լուսոց ճառուց և շնորհ հնարեն նուռդաբանուց
, շեիսրից և յաշտարարնից ընդ բայնուու մա-
սնաւուն յորս մերկուրեալ ձկեցու դիշերաբանեց
խամաճուն թ տան Առուտանու քայլանին Դիմեու-
րի ելի առարձնաւուարաց Առուտաց , և ամենու-
համաց ի բաց : Եթէ ասու , և իշխանք այսոց
հանգերձ արկածամքը նույն :

Եղեցաց երկուց Խօսքներց մաս ուրա
մին ՚ի բակը յայտ երկու երեխէ Պալքերին
հայուսնիր հայոց : Գլ. 7 ~ ապրիլի եկն Համեմ
չեմ Ահեսիու Հայրապետին հայոց , Առքին
Բարձր Արքայականին Մասմէն Վարդուին Վարդուին
պատ Ահեսայեան , Այստերապատէ Բարեւու
որ եղբայր եր ապահովոց Ըստուուց , և այժմ
ծննդենթեամբ Արքայակառեան Ահեսայունին
և Համեմետեամբ Արքազնի Ահեսայեան ո Կար-
գեալ Հաստատեց : Այստերքայուկն իրակ յա-
ռաջնորդութիւն միշտին Շահումն ունի և պատ-
ուարաբիոց : ուր և հանդերձեալ է զինը յետ
ունուր : Ծոդ սուսնալ զայտապետական Քննչուն
՚ի Նորին Ահեսայառութենէ : Գլ. 14 . ապրիլ
եկն Ապահովոց Երեւանայ Արքազնի Վարդուին
կողուն և Այստերապատէ Բարեւու , Խանուց-
նեայ Առեփոննա Երկայնաբազուկ Վարդուինեանց
առ ՚ի ըստեւ զախտ մարտնչի : զար սոսպեալ և
՚ի շարօրաց ուզուն Երեւանայ : Գազզըն Ասքին
Բարձր : Արքայական թեղեւ նույնպէս Համե-
մետեամբ Արքազնի Ահեսայունին Վարդատեան ,
և Համեմետեամբ Արքազնի Ահեսայեանին , որ
յոյց եղանել իր միշտին Երեւանայ , ինքնին ու-
կուածուեալ եղեւու մարտնչ Համեմետեամբ և անձնադիր
Հշանց յարդիւնուարութիւն նմին յանձն եղեւու
համին : որդեքը թեամ պետու Ծինարիալ եր զար
՚ի Հայրապետին ինամն իւր , և կորեկից եղեւու
մատուկրութեանց : յուցեալ եր նմա յանձն
թիւն ՚ի պիտ առողջութեան գարձուանեւ
պիտուան յապաքին թիւն խօժութեանն , և մի
զար առնել զիորեօր պիտոյիւք գարմանաց ան-
ձին , անձնանէիր ուշնութեամբ յապահօվութիւն
պիտակին :

ամենեղին սրբ ուշանց հայրենի ժամանակը՝
Թիւն յաջրդեցին միմանց . թէ եղեն՝ ի նուու
ըմանք , ոչք ի հարց ուստի զաթուն . Արք-
րազ , թէ արդեօք ե՞լ ի նուու եղանակը ըստորոշենք
շնչառաց կամ ի ու զովով ե՞ն , թէ միայն
օրենք որպէս Թաղաւորեկին . Արքորդ՝ արդեօք
մենեղին են բանաւորք , թէ մանք ևս հա-
յութանը այլոց հասեին :

Ե Ակացիուս, որոյ որդին՝ Պարզը պատկեցու
ի Թագավորոց Խորիլացուց, Ամրաց, և Վա-
րչութեանեայց, և եղի առաջին պատկեռոր թագա-
ւոր առաջը, մինչև ի Ամէն. Թագավորին
ուղաց յորդին, ամուսնի եղ ծառափառն, թագա-
ւոր որդութեան, և իշխանութիւնն իշխանութիւն-
նի, և յորմէն Տեսն Ամէն ուղաճառ ի պատերազ-
մուն յ զերքանդրք մեծէ, և պայտան անկու.

Գրադակ քաջորդին յայով ամբ նոյն անձնեածին ։ Ի հայտառանիցն ապրիլի մինչև ՚ի ըստն նորին շուրջ առաջ հանդերձեալ էին կատարել զարդարական գնդի մասնակիցից և ուղարձ անդամնեատ ասրուի յերեխոց, վաճառույ և հրանուս Արտակարակ Աշխատին հրատարակեցաւ առաջքը ինչ ցաւած, թէ հանդեօք մարդին ցեսու նոհանքցաւ զրամակերկու ապրիլ ։ ՚ի հասանել բանձրաց առաջ ապրիլ ։ Կիրակիկի և չորոշ կեզ մին ապահովանեայց կատարէ զօնն Երեսու Արոյ Խաչին ռազմաբեց տեղ անձրեածին, և ական ուղարակին փայտի ընդ կապուտակի կանուրու երեխոց, Շատագայթ հայտն զօնն Երեսու Արոյ Խաչին ռազմա նախ շաբադ հեծոց, ուստի համարու առից, և ական շրացաւ զեմքին ՚ի ապահովանեայց պիտին ջիրական ընկալիք քաջորդին պատկանաւում առաջ առաջարն, ուր ակնուին տեսանել ուրիշն Ակեղցայց Հայութանեաց, զլ Յառական Առաքեալիքն Ուստին Շամազին պատկանաւում Արտազուն Մոյ երեխու քանակից քաջորդին պայտս քառ ինքառաշուն արարի ունկակելոյ ՚ի վայրի զալարու ու ուր ջարո հանգառեան, հանդարտաքայլ Շե մին ՚ի քարձրաւանդակին Սոլորի թրին և և առաջարդ արու առձնանին ։ որը ՚ի հարաց և ՚ի հրախոյ քաջորդին վերամարտեալ զիմեան աւրեանց, կարին զարգացն համար համար յարական պատկանաւում առաջարդին յանձնանաւ, յանձնան զարգացն համար զարձնաւ իւր յառաջարդ Առաջ մին կայ Առար Երեխն, յազդու կեցաւ ուրիշն հարմն յառ ապատ իւր ՚ի պայտի ուրիշն մասնակ Խանուն մասնակի մենադ առաջարդին ու ապա առաջարդին առաջ յարձնաւ առաջարդին Երեխն ։

— Աշերացին կ'սիր ի՞ պէ և ի՞ ունի Տաճա-
ռակի սուսան դեղքու արու երեխան + որոց հո-
գուն իշխանութիւն յարելածից յարեկը և յա-
րեկ եղաց յարել մատու + անդրազարդ տարածանի
ունի սփեռու տիեզերաց , և յորոց յերկարան-
իւրաց անձնանի աջակուրի մանաման դորբն եւ ու-
ղաքանակ եւ վեպեցական կարգաց + ի 18 տա ամի ,
որ նշանաւոր է յիննեւասաներուց գարօն ցացութիւ-
նել ցանքաւ . Բահանացակ ուստի ան առ ու մաս
պատ թնաւրարդ . ի անման ամի (Անգլեան ամի
անցագի տերարձաւ ի զան անցորդական է Եկան
անգլանի Անգլիան է . Ըստ համար եկե-
ւեցին Քարիստոնի ի բազից հետի ի՞ ունի զայտ
պահի պայմանական Պազտուերն . Ա որդասիրն
է Ա սուսանակը և Համայնք ի՞ բազմապատիկ
հիւանդութեան իւրաքանչ Պարսուեր զեզաւուքի
ունաւուք այ + Ա քարուատ . յետ անտանելի ու-
ղաքանակ եանց զարա կրեաց յընթաց իրեն հնա-
կարի ը ունց + պէսու ուներ երկրարդ Ա ուս-

Աշ կամոց յիշել առանձին զժամանակ
առ պատրաստել , յոր օնացք տիրեհին մերուն
արդարականի . որպես եղի յաւուր Վայրի .
որդունի և Վայրի անունով , որը ընդ Ըստ Վա-
յրական անունով անդին , և Թթառնակայ ո՛ւ որ մա-
ծեցաւ ի Վեպուարեց , և ապահովաց որ ուսու-
ած ի Ծնկութեաց , և Փառանակայ է՛ որ ամեն-
ութեան ի Խորեանունով է՛ որ իշխանութեան
անուն Վայրեանունով . (և յետ փահեց եւ ո-
ր անկան ի Մակեդոնական պատերազմնեան անու-
անուն անկան ընդ իշխանութեան ուղաց .)

ուրչի : Դշտարելու վահանացակեամ պարբռո
զինքն է ի խնդիր թրունն ու էկզիգուց . յա
յերկունն մասնաւ աշխարհից երկու թուղթուց
անձնու , զի նորը որքեալով չունց հարսին
ու զիսթիլու աշխատաւոց : Այսպէս ի հուն
մինչ հայեր Առասուն չի ժաշկվուրդ եւը քա
ականք , առոյ նայա վահանացակեամ ուն
ի շնորիք . զորոյ որբնակու տեսանինք ի Վի
հետ ի Հայուսոց , ի Հետու է նու եղեկին
ն . ի Ավետի օքին պինոյ ։ Այս ի ուրա
րացեկատիս եցոյ մեզ Աստում զհայու
թիւն բար ընդ մեզ . զի եղ յանու եկեղեց
զայնի իւր ու ոյն յանու պատմութեալու . յեթէ
մերութեալու արասահարկեալ հրամանի . ։ ։
զիք համբաւարեւր Արքունից բառեւն
պատուեն զանմիտ զա ծա այնք , որու յա
եզն Պատմաւոր . պատել կորզ ու զգութեան
Առ որ ՅԱրքեկու եւ քու արքանեան փոյթե
այսոր զանմի առաջ ու ուզ մերց . ի շորեց
աց Հետ Գերատինու ի Տիգրան Այս
ին Գաղարուու ամի , յորս պատահան
էր մերթին Հայուսանեց . ուսոք եկե
ց . Խիստութիւն ընդ համարիւն զա
զուք Հայրապետաթեան հայու ոչ . համա
մա ամենայն ըրտեալ համա . Այս մերսի և
թագու զոյցան ըրտու որաւաւուն ու զա
աջան միաւորել . է հայունցու . ի առ
Արքոյ Գրիգորի . և զոր լուսաւուն եր Ա
մանք թրոյլ . աւետի շրի գլուխ անմելուց
ի Վահանաւոր . ի Աստ և ՅԱրք ամաւոր .
ոչ կամ ին ճամանչի . զիսթին շնայն ու
նուխազ ԷՇքամին . Այլ ոս զուտե
թիւնեաց զայ մեր մորմեյն Վահանաւ
ու զերունի զարել յանու ելի խո պատաման
արար պա Արքանու թայքաւուրեաց որդին պի
խոն և կեցնեց Արքան . զոր նոր հիմն գի
յոշեարհ քիւնուրն իւրով . իւր որք ի սիրա
սիեցիւնաւու . ի Աստ . Արքանուր . ի Ա
ռանդունաւու և Արքաւողիմ հայր . կուլուն
յան ծին զաւետարանին պաշտոն , ընդ շորին նու
թագար կո հաշակի զանուն Արքանին Զոր գե
բակաւուզ կ գրիգորէ եկեղեցւուն այստանուն եաց
Զոր ու ճանարանինք համրացուն խոյն զաւե
նունամայ Հարդացեան թեան . Զոր Երիտ
ը եւար ի կառան Արքանի . Զոր Անդրադա
գեզեցին խոր հրդու . մինչ մասորին իւրին
միւնթիւն ի զգուց Զոր անիւք ու զոր կը են զայ
զայ հայտելու երբեմ ի անդարսունուս անդուն
Զոր Անարիուրդուն ըստ ու զգութեան ու մին
առեւ եւնաւ եկեղեցւուն . որոյ մի մէտու . և ու
Արքանին . և մի գրիտն և մի իշտոն (Օնեան նոր
Օ այսպիսի մազաքակին երաթանի պարգևեան

աղջիս և եկեղեցւոյ մեռման , Անձ Հայրա-
պետ այս , միւս մաստիքք խօսիչ զրոյնի ի քար-
տից պատղամ ուռքս , որովք աղջին կարդ և
կամուր յաշխարհատով մի Պատարգանու պօլիս ,
ի բազարամույն Երրուստիմ , ի Անդիկս . Ա-
ռիայուս և ի Լ իշխան , ի Օ մաւենիս որ ի
Առաջնորդու մի ի գիոյ , ի Բամանիս և ի Թա-
րիքն , ի միջակեդըսն Երրուսիս , և յազգայս-
ութամ Պատարատանի , ի Անիւստու և Աւելի-
մայրիս . ի Երջիս Հեռաւորո , ծարիս նոյն
Վ սուսանձաշանի Բարանցի տանիք քաղց քանից
զիս շն յանկուց և յայզեաց , ուր ինին լինի ու-
նաձայն չի բանափ : զառամք անձ զառամք ան-
հայուս զառամք այդեաց , չէ ոյդիք Արքանու
եղանձու և ինչ զարձն ի միջ զարձուայ , և ուս-
տան յարձան . անին շաշան , ու ոյ անի , զար-
ձնին , ի զարդ շատ մարտաց երեկոք : Տեր Ըն-
ուռա . զի՞նչ պրանքին շատէն զարձ , զար-
ձիստ տարբարաց զանուլ . ի գոտիմ Աւանձոյք
մերայ . Անձէ գրիս , շնու ու ոչ խորտ և շ-
շառած , ոչ Աստիճայ . հանուր զու լիք
ունե , ունակին , և ձեռնուու , և ուղարաւոր :

CENSUS OF 1900

Թարեզ : Ապրիլ 15 : Ի՞ պատճեռություն
նախութեան , որ ծաղկալ է ի՞ թագաւոր
թեան խոզները : մի յազմով խնամութեա-
զքը արտըն խոզներա և Գանդիքա ընդ մի մեռ
չերկասին զատերան հանկուցեալ թագաւոր
խոզներայ համաշշացանելով երկուց ըս-
տրդեց : Գանդիքա : և միու յազմակա տակ
թեան որ ծաղկալ է ի՞ մէջ նորանձնալին ըս-
տրց : Խաչու հայու թշուրելի : և առ ու ու
Վարդորդւոյն Վազգնացոյ : բազումը Արա-
մեաց զժովածեալ ընդ այսպիսի զիվուածու-
թանի առա : իսկ կառածեալ ի շարա-
ենչ պատահացաց : որը կանուխ կամ մասն
կարեն զիւն զալ յայսպիսի իրաց : գնդու-
համածեալ ի հայրենեաց իբրատեց : եկե-
ևն ի Վերպինեամ բազում Գանդիքայ : որ է
յորդ առհմանագիլցին Խոզներայ : և ուր
և հիմունի համեայ ի Թարեզ : բանացցաց : զ
և ան նորաքարութեան : Ա աներայ և ան-
թեալ համան առաքեցաւ ի Արեգինեամ
բազում պատեան : զի իսկ և ինկ հանցէ : ի բանց
մասնի զամենայն եկու Խոզներացոց : որոց
կու են պատահք : ունալը Եւզինէն և ուն-
Վըրդիւունքուտ : ք ունալը համարահը այսոցի
որը ջամագով ենի երրեւն Վարդորդւոյն Ա-
լանի : որ ինչոքէր ելունել ի գահ Խոզներ-
այ ապա համա թեանը ամենեցւն բազեց
մոռավարդն Եղարել . իսկ ունալը համար-
բարեկարգութեանց : զըս անարքինեցեն ի և
իւրեաց երկուամերու ամբոխ ամբուամբու-
ռք զշեմ կունն բացթոյթեանց զահանդիք
Կարուսի : Եւ Ա թողեալ է ի կամ պատ-
տելցա թնօքել : իսկ զահան Անզունիք
իւր ունանայ ի գեղագանին Խոզների : որ
Գանդիքա : զնացամիերի և Հանեազարհորդութ-
իսկ ըսել ի Արեգիւույա Գանդիքոյ առ-

Առ Արքայուրդունի Գաղղթացոյ և որ
կը ի հմասն մատանիլիքան է ՚ի 10 մարտի եհան
՚ի ծագնելեթոց չափով Գաղղթաց ՚ի Մարտիկան
թիւ ՚ի 12. ՚ի Տուշին ուր հանդերձեալ է
մասնու ՚ի ծեանի զնայրագոյն իշխանութիւննա
ռահանդիպին ։ Վարչայացքին ոյն ՚ի հանանեց
իւր ՚ի Տուշին ուր և թիւ փութացաւ յայտե
լութիւն Վարչայացքայն Խոպանից Խնճանու կուն
չենդրիկան ։ Դոր եռապակի նուրք պատերթոց

մահանք ։ Կոր ունեին յարիլ ՚ի ծառահանդեսն՝
որ քեզ ձեռամբ Վերայորդ ուն վառանից լաւ
իշխաննեն, առևնու են լիովի զամենոյն պաշար և
շնանգըրձան, և արդէն հանեալ է նորա հրա-
ման, կոչ ՚ի ոպատճառի եղանել ՚ի հաստիան-
դան մասին։ Համարին թէ նաև առողջություն այս
ունի դիմուլ ՚ի մատնուշ, որ է աշխարհ կաղաքի
կարթագինեցու։ Անզինին մասան ՚ի Բարեամ քա-
զարի ուրի ևս Երևոն Շուայարէ նուշ։ Պարից լանդ
և Շենոյ, որը անցումինէ հանդերձեալ են
եղորդել քնի նաև ահանդիսան Անձանելիք ան իշ-
խանի, Վազգանա աջանքի ծովոյին պատշա-
տութեամ անհութին ոչ գիտէ որ Հանք է հա-
մարի, թէ խուսափեն ծաղկաւ ՚ի կարման
Շնորհետ։ (Վ. Ռերիս) եւս եւագաւուրու Շեան
զոյն առ իմ։ Քանից յօրէ յօրէ հետէ Վաղ-
պայցիք տիրմառ են ծմբեցեացն Վ. պարին, ո-
ւանդուն ազգը կային յանկորրու։ Ը. Ա. յան-
կազդ մենաց ՚ի խան Ներճաղուն աշկաց (Վ. պարաց-
ւոց յանկազդ ահան որշումասք յարձակեցն ՚ի
մերձակարու Ալիքոց) յաւան իշխաննեն դաւառացն
ուժնոցիկ նույն Վ. Է. Ե. եւ եւըրք, որ քանի ու-
ռ ը ը քառամ խնացեալ էր զօրքը ընդ զեմ
նոցն, և արարեալ էր ՚ի նույն նախանիք բա-
զաւն։ Վ. Է. Ե. եւ իշքը ՚ի շիփութ առն կորու-
սեալ է յիսն ողիս։

— 1. բանքերն Արևոտեղ Թօսանէն անէ, թէ
Վարդզիս տեսեալ, թէ Խմուն Մասկան այ ունի
ցանկան թիւն մասն խաղաղութեամբ ընդ տերու-
թեան Գաղացից, կամ զնել ՚ի մոյքաբաղնքի
անդ տերութեան նորա զնեն Դեպարտան :

— 2. նդամք Պաշտամին Վեհապետարք յառաջ
ըստ կայու սրբն իւրանց ՚ի համագումար ժամկե;
առ անհաջան ՚ի սենեակի իւրանց է մաքն ՚ի խոր-
հարդ ապ վերա համարը ըստ 1848 ամք ամ-
սարդութեան այս է ամ ըստ ամէ անարկեան է եւց-
ի մարդ Յուղ առ սրբն ենի . 3. ըստ Եկամուտ
Գաղացի առաջնորդներ է լինել, ի 1848 1323, 312, 174
ֆրանկ ։ Խոհ ծախը նորա ։ 303, 432, 432
481. այսուհետ ՚ի յաւելին անցորդ ք արգեւանց
ֆրանկ 4, 335, 329 . Ա առ այցը առաջնորդն
թեան չեղն վեհապատճենն ինչ ինչ . 4. Հայու-
թեան և անդամք խորհրդարանի . Յնտ այսուհետ
՚ի գումարի համարումը ժողովրդի բառ կարգի
ընունեան յաւաջ մասն ցան առաջարկն ըստն
Բնանութենի, որ կամեր ժողովի զըսմա եղեք
մինչեն ։ ՚ի պարզեւ երկառութեաց, որք յառա-
ջակայ երիս ամս մշակեացն զննէրի անգան
տան . 5. ըստ նախորդներ վահան ահանութեան
և երկրագիրձութեան հերթեցն զայ առաջնոր-
դի թիւն սրբէս անկանութ . թիւն և անհարեւի
Ծեմ կեղակարծ քուհարկութեան ուսաջարկու-
թիւնն ընդուն .

— Անդում ՚ի հերօն հետէ գոյր եղթէ և ե-
կալ թիւն շղղեկան ոց ՚ի Փարփչէ ՚ի Առու ոն ,
ունկայի այժմ յամապատճեն մարտի եղի սկիզբն
երթևեկութեան և ՚ի քառարայ ՚ի Վարը . և
յայօմ հետէամենան ոք կարէ յը Թացն և կա-
ժամաց երթայ ՚ի Փարփչէ ՚ի Վարը և և ծախը
ու զեղեւացու թեանց Եղիցին իբրու 18 կամ 19
Քրանիք . Իսկ յեցի նոտիլոյ Եղիցի յերեկոր-
դական կանոն : ոքք առանել քան զայը յահան
՚ի գործ զնէն : — ՚Ի Խանապարհու յայօմիկ եղի
զեկուուն ինն անյաջող : այլ մախչանն ընդէ-
պատկանը թիւ : Ունցեա ՚ի մարտի 8 պատ-
րաստեալ եր շնչեկառքն երանեւ ՚ի Խանապարհ ,
մերենաչորդ ուզանաւորն պինչ կամեր նույի ՚ի
անգամ իւրում , բուռն Ենոք յիսովունքն շո-
գեացու , և յանհարձակուն շարուանն շգգեկա-
ռացու պարեաց զնու յերկից : Ըստ կառաջն ակր-
անն երթան ընդ Խանապարհն , առ Հանգիստու
ամանը կուսաց և զրուցեն յերկից : Ա երթագէ-
կործ անկայուն և իւրուն , ոչի բազու թե ան մարդ-
կան , ոքք երթացին ՚ի Խանապարհ ցեղի վաս-
եանք : Կամն զե եթե ուրեան սարհանուանքն

եռ արկանել ընդ ոյս համապատճեն և գիշերա-
յին հանապարհապատճեամբ կատարել ցեղ մէ-
ջաւ լուսագիր կամ ափառութիւննել ըստոր բառ-
այ ըստ դէմ շփոթութեանց , որ քանակած ալ-
ունք Ամսարարութիւնն Գանձաց . Պատկառու-
թիւնն օր ըստ որէ առ առելու . Ո՞ր է 'Կեպու-
րատիզ , որ է 'Ի խորե համախոնէց պաշտպա-
ռութեան , ի տան Ամսարարին Գանձաց հօ-
մարքարեցաւ առել . Եթէ իր ուսպանկան գան-
ձարանն եղանց էր յայտնիկ դրաթեան , անշու յա-
նապահանէր զանձնէ ունեալ 'Ի մասնկալթիւն .
Պահանձն զի Ամսարարն յայտնեցէ , թէ որ
ըստ և պակառութիւն ցորենոյ . Յառաջ բան-
չոյն Ամսարարութիւնն յայտներ զայնպահին իբրայ ,
ոյս այժմ ըստ ամենայնի գուն գործէ ծածկել .
Աշեան շարիւն են այնպահ մած , զի եթէ ազգն
ծանրէ զայտ նորա : անչուշն ունէ ձեռներեց
ինեւ յուշիր մեծամած :

— Տառեն ուն ամբ ինչ յառաջ քան
զայս ծածկեալ թագուցեալ էր յահմաուց ։ Խա-
չեմո զից միլիոն քրանիս , մինչ Պատղիսացիք
ունեալ էին զետե նարա ։ Այօթ իրեւ նախու-
զադին Պատղառոյ դռատակն , հետամուսինի պը-
տաւել զայս զան . Ո՞ւ ՚ի ունանութ զերեաց ,
որ զիտէ զոտեզք այսը գանձու , իսունանոյ ցու-
ցնել նմա զայն .

— Վահապարճն երկրորդօրծութեան և մասնակիանութեան նշանակեաց Յօհան Գրանիկու այսու, որ մարդացի սեկուլարել վկարուաֆելը, և անդասա պահել զայն իւ ժամանից, որսէլ ապահանիք:

Թանհիս թիւն հացի որ ըստ որէ ուստակա-
նայ ՚ի Գրագլւն և ԱՐԵԳՂԵՑ : Միայն ՚ի ծավե-
զերեալու բարեառնից , որ է յանդիման Վանքից
՚ի ցամաքացետնին Կաղղայոց գաւանեն զնուար ուն-
ելիք յ պատաշը թիւն առնի : Վատաձեւնու-
թիւնը բարերարաց հանու ցանեն գարման քաղցելոց ու
հ ազնութիւն առց թեթև ացու ցանեն զգեստն
կը քաղցութեան սղորմելի ընակեց :

ԵՐԱՎԻ

Անդրու : Մարտի 14: 'ի հարաւային ծայրը, Վարդեսից , որ պահ արտահոգան Բարեկունց , ուզգն Խաջիաց և Հանդուրժեալ բնակչութեան բնակչութեան . Ի՞նք զննեալ է ին բնակչութեան նոցա , և բազում անդամ՝ 'ի պատերազմ' խնդեալ : 'Ի 10 յունիորի մերստին շարժեալ է անդ մարդան : Վառառազգեան կողմանց այնքանի անձամբ անձնի եկալ 'է բազմաթեամբ զօրոց ընդգկէմ' միա միւ խոհեց նոցա՝ որ կոչ Աթեափ : Պարձուցանել 'ի 1, մետք 220, օւս եզնան , զօրս սա վարեալ էր 'ի նոցանէ , և պատուհանել զայլ ունի թշխան նոց նոցա , որ կոչ Պատու :

— Աին Խրչոնյան տաճակի է բանակեցնել
ուղարկել, սուրբի Պատուան Եւ Արքայոց անշառացնել,
զի ամենալավ է պիտի, թէ գոնդը հասուացէ անձ
շենք օգնութեան թիւն և Գեղագուար Պայտ
ամիս Յանի թէ ու մէ իւնիսն, թէ իւրաքանչիւր
ու քաջան անվայրուկ հազար մարդկուն առնել բար
իւր Խրչոնյան Խրչոնյան մասունք ոչ թիւ Վեց
Քառ ու մէ մասունք կորոյ գրքը ապահով թիւն, ոյլ
և կոչ զայտ նեզութիւն, զոյ հրացե թէ մի
յուղագուար հայ Եւ Հայութ կրեալ ից երբեք յետ
Նորոգած թիւն Թագուար օրու է անց նոյն ։

Ιανουάριον τοῦ Πατρικίου τοῦ Συνθέτου τοῦ περιπέτειαν
παραδίδει τὸν θεόντος τῷ Πατερὶ τούτου αὐτοῦ τοῦ Ιησοῦ
παντού, τοῦτο δὲ τὸ φῶνα τοῦ θεοῦ παραγγέλλεται. Μάλιστα
παραδίδει τὸν θεόντος, τὸν οὐρανού τοῦ πατέρα τοῦ Ιησοῦ
τοῦ παντού, παντού τοῦ Ιησοῦ τοῦ θεοῦ, τὸν οὐρανού
πατέρα τοῦ Ιησοῦ τοῦ θεοῦ, παντού τοῦ Ιησοῦ τοῦ θεοῦ.
Πατέρα τοῦ Ιησοῦ τοῦ θεοῦ, παντού τοῦ Ιησοῦ τοῦ θεοῦ,
παντού τοῦ Ιησοῦ τοῦ θεοῦ, παντού τοῦ Ιησοῦ τοῦ θεοῦ.

Ա Դաւթին մայրաբողը թիւ Արշակուց Հայութեան
ցաւ նոր կորդ պարապատեց զավաք (առվ.) ։
ուր հարեն ի հինգ ըսպէս հաջել չոր հարիք
հօգիք ։ Այս առ ուր մեջանուան խոսա-
նոց յընձնաց հնագ ։ Ճամաց կերակրել զատան
հազար հազիք ։ Դրաբուք և անօմք են պնդեալք
ընդ անզանցն ։ Բաց յայտ կերակրոյ առքաւաց
սոսնան և զբոհ մի հաց ։ Շատ ամին հանդէ
այսոր սեղանուան ։ յորւմ սկսան ազբատոք գտա-
նել գեներակուր ։ զիանուր կառավարիք աշխար-
հին կորդ եղին առաջի աշաց իրիանց ։ նախ ին-
քամեց առին զճուշակ կերակրոյն ։ և ապա սկսան
ունել աղքատոք ։ Բայ եղանակ կերակրելոց աղ-
քատոք կունցան Այսէք ան ։

ОБРАЗОВАНИЕ

Ազգական կարգեալ առանձին հոգաբար
հաց կաւախը թեսն տակն զանված Ապես
նու և Ափդել Ազան ձկան իմարաներն ույ 1847

ԵՐԵՎԱՆ ԳՐԱԴ

Q. 2. What is the name of the author of the book?

Վկայք ծառությք՝ և պաշտօնեալը՝ միաբան,
զձեզ հեղիկ՝ հրասիրէ ձեր իշխան,
զատ պարեցք՝ մի երկնչըք բառախն,
ևս պատրաստ եմ՝ լոկէ արդար՝ ձեր ձայնին,
ի քննութիւն առեղջ զի՞ւ ի իմայս առնէ,
հարեք վշիր՝ ըստիրաւաց՝ Նշգաւթեան,
թերէն հզոր՝ զի՞ւ համարին՝ յաշխորհիք,
այլ շաւիմ ես՝ ի տան հոնքին՝ և ժամ մի
անհաւագանգ, և ինձ յաւէժ գլխավոն,
շփոթարկու, խուզասէք՝ այս իմ կին՝
Օսա որբուկ՝ և անտերունց՝ ցուազին,
խնամարկեալ՝ պատրի ինձ տեսախն,
յանձնեաց նմու զի՞ւ բարձուակն՝ զաւագան,
եղէ անձին և հսկանի և պաշտղան,
զգեցոցիք՝ ըեհեզ ունի և զինուակ,
շուրջ զնովու եղի անթիւ զպահանկ,
և զի զնու մի խորեսն թշնոմին,
ես ինքն կամ՝ միշտ արթուն առք՝ ի ձեռին
այլ արտուն է, միրէ զեեան վատագին,
անդոհ, դժ գոհ, և ապերախան՝ այս իմ կին,
Եօ զիսում՝ զի՝ քանիրարուօնք՝ բարցելով,
զատաւան, զի՞ւ առնէ ընդ ցանուաք՝ և լը ծով,
ես պիտեմ՝ զի՝ տիեզերաց՝ յանդիման,
կարդաց զանիծն՝ ի զըսի ին՝ ի յարի տան,
ինեմի իւ հոյի առ, ի ներբաւա՛ հակառաց,
կրկնէ զերգումն՝ ի սուսկութիւն՝ իւր սոյ,
նիւթէ շորիս, սրէ զանուկ՝ և սուսեր,
կամ՝ արքարձէ հոյը գետութեան՝ տաշուեր
րոց թշնաւոյն՝ միշտ շընչէ՝ զաւնազին,
նենդուս, պատրու, և խրանանկ՝ այս իմ կին
Յազմէ անսկառ, արսաւթեմը՝ լի յայխ,
թշնամիք մեր՝ հայն՝ ի մեր՝ ի շորիս,
և գրգռեն՝ ցանեաւ թիւն, ըստիւթիւն՝
շող մելայ, զրտացն զատան՝ սոստիւթիւն,
արդ գութիւն բնձ ինը հորհուըք բարի՝ պատառ
դառ արքուք, ով է իրաւ՝ կամ արդար,
իսխու են խօսք իմ, աղ չը մեզու ստարուն,
ու շաշքութեամբ՝ առ եղ միշտին՝ պատառիւն,
թող խոնեցի՝ պաշտղան, թիւն՝ իւր անձին՝
յուրից ցւըսիք՝ զի յանցանք այս իմ կին՝

Ευαγγελισμός

11) *महाराष्ट्र विद्यालय* [१९५८-५९] ३२४४७.

Վըդեաք զե՞նչ եմ, լծակից թէ աղախին,
զոյն միմոցն զիս Ա՞ճ, որ յերեխն,
են եմ ընաբեռն՝ զայդ լււակից ամսորդն,
են եմ առեալ զայդ երգութիւն պատկի,
եկ արձակ, մարեկի կեանու երջանիկի,
և սիրեկի քուատութիւնն իմ քաղցրէկ,
այլ ինձ յազմեաց գերի ես զիս յուշտամն,
հարեւանաց շոր խորհրդոց արշուան,
ես մասնեալ եմ, վաճառեալ եմ, մզրագին,
ես կապեալ եմ, ես գերեսով եմ, և ոչ կին
Դ զութ զիմ լուծ՝ արտառուեփ դերութեան,
ուժիցնել կամ անգութ իմ իշխան,
Ի զուր զիմն որ և հօգույո պաշտիւ,
կամ ի սէր զարձուանիւ յիմ որսի,
առաս ուղարքի եւը ընն ինձ ինձ պատեան,
ոչ զարհնակ կամիմ և ոչ պաշտուու,
թէ արտառու որ ինձ լցի դիմահար,
կարեմ սասեւառնու պատու ոյն հարկ արդար,
և մինչն ի Հ բանոյ զայդաւու ոյն ձիր անդին,
Ես Յշնամի եմ առն ինձ և ոչ կին
Խն ոչ առաջ թոյլ խոսի ի ընիկ յիշ լեզու,
ինձ արդեւ զբարբառ իմ հօգունի,
ոչ ներէ ինձ կրել զրօշ պետք մեւանց,
զնամնաւաց իմ ժամանակակին նշանաց,
ոչ կորեմ ես յիշել զանոն վայեմի,
ոք պարզանիր էր պայտղուափ իմ տակն,
և ար ծնալը իմ ազմէնն անգապար,
ինձ ոչ երէի եան մաս առնեն յայն առ մար,
զատոք էր սովորեալ եմ վատապին,
պիտինել յանեմ անբազդ գերին և ոչ կին
Օ Տանիրիմ ծառոյս վարեալ հալուծեաց,
զարաւուեկան ի նամ շաաց արտգրեաց,
և զիս մասնեաց յանեմ առնից նեզութեան
իւը ծառայից որ շուրջ զինե պատեալ կան,
զնախուսին զամեմ և զինշու տանապանեց,
անց տրիսուը ամսանակուն իմ վարմանց,
և ինձ ոյլ և արդեսնին գանդառանիր,
որոյ յան ոչ ոչ զան կապուր, ոչ սահմանի,
և ես հորիմ առնել չարեաց զայդ բաժնի,
և ի պատի ծածկել, ըննի առեալ կին

小説の日本

¶ Տ Տաղաւորի Հոգեկան Դաշտացի Հայոց քննօւթեալ յանձնաւոհան Գեղերաց Վաճառաւուց